

Bạn hãy thử hình dung, có ba con đường trong một khu phố thôi.

Sáng xách cái xe gắn máy ra đi làm nhân công cho con đi học. Chạy một đống, bỗng gặp đường phố biến thành sông, hàng đoàn xe, xe to xe nhỏ, lũ nhũn nhũn “du thuyền” nhúc nhích theo con sóng lặn tẩn. Không còn chỗ nào cho cái xe gắn máy lách lên. Thấy người quay đầu xe, mình cũng quay lại, tìm đường khác. Vừa đi ngã ba, đường lại “tắc”, không ai nhường ai, leo lên hè phố, xe và người đi bộ cũng đan ken chặt kín. Đường vốn đã đông vào bất cứ giờ nào, bây giờ người ta lại đi thêm vào, không “ùn tắc” mới là lạ. Lại tìm con đường thứ ba, đi tắt. Chui vào mấy cái hẻm hẹp tẻo, cũng lại kẹt. Vài cái nhà chường ngang 4m, chiều dài ông “tứ sên” nào mới lên đi mua lại, xây thêm 4-5-6 tầng, gạch đá vôi vữa, đường nghẽn loẹt xoẹt, không còn hè phố, không còn đường đi, quay đầu xe cũng không nổi. Bỗng “bao vây” giữa chốn hẻm đường nghe tiếng máy xe cũng nhúc nhích cùng với tiếng la chửi chửi, ai cũng vùi vùi vàng cau có, tiếng chửi thì cả mấy chục đánh đả “va quẹt” làm mất tí sên, cong cái chần bần. Anh thanh niên cũng bực mình chửi lại. Thấy con người sau, số trời giờ học, cũng hậm hực: “Sao mấy người đi đó chửi tắc đường học bộ? Đ.M... con mua tiền cho anh ta mấy cái vào mõm”. Ông bỗng chốc còn biết thế dài. Thấy bạn, đó chốc là mất chút “văn hoá giao thông” tại Sài Gòn. Nhìn học đường như thế nào đến một thế hệ, các bạn thấy sao?

Mùa mưa trời chuyên râm quên luôn, vài năm sau nhớ lại

Còn nói đến chuyện ngập lụt, chuyên lụt đẫm trong thành phố Sài Gòn, chán hẳn nói chuyện với đất gỏi. Chuyện xưa hẳn trái đất. Hai mớ năm trước người ta đã bàn đến rồi, bàn thì bàn lui, bàn ngang tán dặc, có quan nào cũng “vào cuộc”, người dân nào cũng rên la. Rên thì khi thì ng con mồi đất, nay đã vào đất hẳn, vậy mà nó chỉ thay đổi chút xíu đất ngập càng lụt, xe càng nhieu, lụt càng tăng.

Có “đến hẳn lại lên” mùa mưa thì chuyện thì sự là ngập lụt, mùa nắng thì đào bới đất ngập, lộ lụt mớ nhan nhon. Mùa nào nói chuyện này, các quan có tham quyền và dĩ nhiên có quyền là có tiền, cũng tỏ ra dầy dộp “tinh thần trách nhiệm”, hẳn hẳn lung tung, làm cho có lại rồi hẳn “mùa nắng c nắng” lại quên. Lại có nhớ ng “hẳn hẳn ng bết tr” khác đ bàn. Quay sang chuyện xăng dầu, chuyện xe buýt, chuyện tham nhũng, chuyện xiết ngân hàng, chuyện giáo dục... Nói cho gọn là “mùa nào thì c nắng”, nó cứ lành lành nh cái b nắng c thì. Chẳng có chuyện gì “đốt đi m” đất c. Hay là chỉ “đốt đi m mắ t nắ a”. Câu chuyện c tích VN bây giờ là nh th. Toàn là nhớ ng vắ n đ thu c “hẳn hẳn ng bết tr”, nhớ ng thắ t ra có thắ trắ đắ c, nắ u muắ n trắ đắ t bắ nh, dù cho trong mắ t thắ i gian dài hay ngập nắ tu theo thắ ng công viắ c. Người dân đóng góp rắ t nhieu ý kiắ n, trong đó dĩ nhiên có giắ i pháp khắ thi và có nhớ ng giắ i pháp bắ t khắ thi. Chẳng biắ t các quan có chắ u thắ ng kắ t lại đắ tìm ra giắ i pháp chính hay không, nhớ ng xem ra “giắ i pháp nào cũng nắ m trên giắ y hoắ c chắ là thắ m thắ i”. Ngay cắ đắ n nhớ ng khu công nghiắ p hàng triắ u Mắ kim cũng nắ m trắ gan cùng tuắ nguyắ t vì vắ ng đắ u này, mắ c đắ u kia. Đắ án lu bù kèn mà không thắ c hiắ n, anh dân đen lại dài cắ nắ m trong quy hoắ ch treo nhắ con heo trong rắ, không giắ y đắ a đắ c, nhà nát không dám sắ a, muắ n bán không đắ c, muắ n đi cho khuắ t mắ t cũng chắ ng xong. Gắ n trăm cái chung cắ muắ n xắ m bà chè, dân vắ nắ, bắ t chắ p cái chắ t đắ c báo trắ c... Nhớ ng chắ khi nào có mắ t cái nhà bắ ng đắ ng bắ sắ p, người ta mắ i lắ ra nói lại, hẳn lại và... làm y nhắ cũ.

Cái gốc lung lay, cái ngắ n sắ héo tàn

Thắ u gì chuyện đắ bàn ra tán vô, rắ t rắ i thành thói quen, ai nói gì cắ nói, viắ c quan quan vắ n làm. Dân biắ t thắ, nhớ ng không nói thì thắ c anh ách. Tính người Viắ t lắ ng thì nắ chúng ta vắ n thắ “giắ a đắ ng thắ y chuyện bắ t bắ ng chắ ng tha”, nói gì đắ n chuyện liên quan thắ i cuắ c sắ ng cắ a chính mình. ắ y vắ y mà nói thắ ng nói thắ t, đôi khi còn mang vắ vào thân. Có khi lại bắ anh hàng xóm vu cho cái thắ i tà đắ nào lắ hoắ c nắ a.

Nói nhớ ng đất này cho rõ trắ ng đen, không thắ đắ tình trắ ng mắ p mắ, nhớ ng nguyắ n vắ ng

Viết ở Sài Gòn : Chuyện cũ như trái đất, mang ra xào lên, bàn lại

Tác Giả: Văn Quang

Chúa Nhật, 11 Tháng 12 Năm 2011 23:17

---

chính đáng của người dân trời tuốt qua đời luôn hàng ngày như trôi xuống sông xuống biển. Cái gì làm được thì phải làm và làm đến nơi đến chốn. Cái gì đã hỏng thì phải sửa chữa và có câu truyện kể về một người dân chài không thể “mỏi mùa mất chuyện” rồi không chuyện gì làm được cả, sang năm sau, năm sau nữa, lại vẫn như vậy chuyện vậy. Đời dân chài nghe, chài bàn hay không dám bàn đến nơi đến chốn, vì sợ bị bắt tù, bị “sợ gáy”... Tâm trạng này ngày là có thật. Nhất là trong việc tham những bị trừ thù là việc thực sự xảy ra, cho nên người ta “không dây vó hời”, chuyện tham những không mang lại hiệu quả, chính vì dân chài, dân sông. Dân chài tin tưởng là cái gì cũng lung lay thì cái gì cũng sẽ héo tàn.

Việc đời không làm cho không phải không làm được

Nhân nói đến chuyện giao thông giữa hai TP lớn Hà Nội và Sài Gòn. Nguyên nhân chính là sự phát triển về dân số, phương tiện giao thông cá nhân quá nhanh mà không được điều chỉnh. Các sự kiện có làm nên sự trì trệ, không đáp ứng được nhu cầu. Nói cho rõ là đường xá rất ít, chất lượng kém, không thể nào rảnh rỗi. Nguyên nhân đó, người dân đã từng góp ý, trình bày có thể “chính quyền cách đổi mới sự quản lý, biến việc, trình bày học, công ty, nhà máy... ra ngoài TP. Dân nhàn nhàn bám vào những cửa sổ, không ulla vào phố phường chen chúc, bắt đầu chiếm. Nếu làm từ 20 năm trước thì bây giờ TP không chết được như hiện nay. Đây là việc có thể làm mà không làm hay chính quyền có can thiệp làm, không có cái nhìn xa trông rộng trong nhà để tránh cái này.

Việc thì hai chiều là chuyện như những người lính ở rết ở đến đến sông và mối quan hệ TP. Hầu hết các hệ thống xây dựng bắt đầu từ đây. Làm cho đời sống mà là chính, ngoài ra còn bày hàng bán “vô tư”. Khách bắt đầu hành trình có những cái lòng đường, có khi phải đi ngay giữa đường. Vài bậc trên hè, vài bậc dưới lòng đường, kể cả các loại du khách, bậc thì phải cao, cũng như anh dúi, vẫn phải chú ý. Trong khi đó, thỉnh thoảng xe cộ như sát mang theo vài anh dân phòng qua lại, khi “cao trào” thì nhẩy xuống bắt bớ, dân cả phê vĩa hè xách bàn ghế chửi nhảm nhảm nhảm nhảm. Những xe qua rết, đầu gối đóng đũa, hết như trò chơi cút bắt của con nít, những người “con nít” này chính quyền có chung chi đàng hoàng nên mới chuyện chính quyền còn là trò biếu dúi.

Giới pháp nào cũng chính là chính quyền cháy nổ m thối

Muốn dẹp chuyện có gì là khó, đừng mang cái gì “vì thế người dân nghèo buôn thúng bán bưng nên không dẹp” ra làm cái gì. Dân buôn thúng bán bưng cũng phải “cần người dẹp” đũa đũa, dẹp cho Phố Xã hời hoi, chính quyền riêng cho anh Quận Lý Thường Kiệt, mới được người vĩa hè chính quyền có cho không đâu. Chính quyền qua vì quyền lợi của các quan chức và còn ai nữa thì chính quyền

Viết tại Sài Gòn : Chuyện cũ nhá trái đất, mang ra xào lên, bàn lại

Tác Giả: Văn Quang

Chúa Nhật, 11 Tháng 12 Năm 2011 23:17

---

biết. Về phía người dân, mua nó có chỗ để xe gắn máy, đất nhiên phải phải tìm bán gì xe, nó cũng vậy thôi, người đi xe phải chấp nhận cái giá phải trả. Nếu có thì dùng xe buýt. Chuyện xe buýt khá “lòng thông” tôi xin bàn đất trong một kế khác. Tìm nó làm bãi gửi xe tuy có khó nhưng vẫn có thể tìm đất. Đất công, đất tư còn nhiều chỗ chừa lại là hết nhá. Hãy nhìn những bãi rác, những công trình “vỡ đất” bỏ mặc chừa ngợng gì TP, những sân chừa lại vài “nhà văn hoá” vẫn còn chừa bà Đanh... Gì quy định bài toán này chừa trong một thời gian ngắn. Không hiểu tại sao vẫn “không làm đất”?

Hai thí dụ điển hình đất bán đất có thể thấy, những việc đất làm thì không làm ngay, thì quy định tâm thức hiện đất rồi phải mang ra “xào” lên, bàn lại. Những gì pháp nhá hiện chừa xe cá nhân, thay đất gì làm, gì hừa, khuyến khích đi xe công cộng... chừa là gì pháp “tình thế” đất tư m thừa, không mang lại hiểu quả bao nhiêu. Cần phải làm ngay những gì pháp lâu dài thì đất.

Ép chết lá phổi, Sài Gòn sống ngộp đất nhá Thái Lan

Về chuyện đất lại, bây giờ người ta mới tìm ra nguyên nhân chính: TS Nguyễn Bách Phúc (Chủ tịch Hội T và v khoa học Công nghệ và Quản lý TP Sài Gòn) cho biết: “Triều công năm sau thế kỷ cao hiện năm trước đất TP Sài Gòn, lâu nay chúng ta vẫn nghĩ nguyên nhân là bán đất khí hậu làm mức nước biển dâng cao. Những thế, vào năm 1995-2010, nước biển chừa dâng cao đất đã là 2 cm trong khi thuở triều TP.Sài Gòn đất dâng 20-25 cm và có thể cao hiện nhá”. Tiến Sĩ Phúc khẳng định: “Các vùng sinh lý quố 7, Nhà Bè, vẫn là những lá phổi, là nơi thoát nước cho toàn thành phố, những chúng ta đã san lấp hết đất xây dựng công trình nhà cửa. Vì vậy, triều công đất TP liên tục tăng cao hiện nay là do chúng ta đã làm chết những lá phổi này”.

Cũng theo ông Phúc, nếu trong thời gian đất tiếp đất phát triển đô thị nhá khu vực này và xây bao xung quanh thành phố thì tình trạng về bao sống nhá, ngộp sống nhá.

Theo tiến sĩ Trống, đất trước đất nay, ngay các quan chuyên nghiệp làm quy hoạch còn “lành” hiện là chừa chú trọng đất khâu quản lý sau quy hoạch. (Nói cho đúng là “đất” nên mới đất xảy ra tình trạng này).

Giáo sư Lê Huy Bá (Viện trưởng Viện Khoa học công nghệ và Quản lý Môi trường TP Sài Gòn) cho rằng tình trạng nước biển dâng cao liên tục trong những năm qua còn do các nguyên nhân chừa quan nhá: quy hoạch đô thị, xây dựng đất trung quá dày đất khu vực trung tâm, hiện đất đất kênh rạch đất ra nhiều nhá...

Giáo sư Bá cũng báo: "Nếu tình trạng này cứ tiếp diễn thì TP Sài Gòn sẽ ngập lụt như Thái Lan hiện nay là điều khó tránh khỏi".

Cũng như người cái đò có học văn, có căn bản thì xét như thế, người ta ngăn ngừa vì những nhà hoạch định kinh tế quốc gia, những báo chí thông thái cũng nghĩ đến cái lợi từ các mặt, không biết hậu quả mai sau. Ông có quy định cho xây dựng các công trình xây dựng, công trình nào trước là cho xây, dù là xây bất cứ công trình nào cũng làm nguy cơ lụt lội cho toàn thành phố. Công trình quan nào cũng ưu tiên hàng đầu, công trình nào nên xây dựng dân mại khác. Còn bao nhiêu chuyện tiếp theo như thế này nữa cũng chẳng riêng gì ông xây dựng và ông chấp hành. Ông Kinh Tế đá giò lái ông Tài Chính, ông Giao Thông không cần biết đến ông Quy Hoạch. Đều người phải dây nhợ lòng thông, rồi lại đào đắp khoét ngoáy cho đủ loại dây điện chui xuống lòng đường. Một hai ông chui xuống lòng đường rồi năm ba ông khác lại đào lên thay thế công trình... Cũng thế, nhà cha chung không ai khóc. Rồi đến những khu đô thị mới của các nhà đầu tư minh chứng. Cũng phải có những cái đò thông minh hơn, có học thức thì sẽ, có căn bản văn minh vàng chớ không cần những cái đò có "thành tích". Lợi nhuận thì, hãy luôn thu cho đủ lợi nhuận là như thế đấy.

"Tín dụng đen" làm anh giàu chết đói, anh nghèo cũng chết theo

Trong tuần này ở VN còn khá nhiều chuyện rất đáng phải suy nghĩ. Ngoài chuyện lạm phát và giao thông, còn chuyện của những vụ nợ hàng trăm tỷ đồng. Chính sách thắt chặt tiền tệ mang lại hiệu quả và kèm theo hậu quả khó lường. Đây là một thế hệ chuyện mới, không cũ mèm như mấy chuyện trước. Vụ nợ hàng loạt và nguy cơ ngân hàng vỡ nợ cũng không phải là mới. "Tín dụng đen" là thế hệ mới, nó phát sinh từ chế độ ngân hàng nhà nước siết chặt lãi suất đưa vào các ngân hàng mà lại lạm dụng vào lãi suất đưa ra, không cho một con số nhất định. Kết luận là người dân nghèo gửi tiết kiệm một triệu thì chỉ được lãi suất một triệu. Cũng gửi một triệu là một triệu 4% năm. Số tiền đó chui đi đâu? Anh ngân hàng "tôm giộp" và kiếm lời. Người dân bị thiệt hại, rút tiền tiết kiệm ra tìm chỗ cho vay có lãi thì nhiều hơn, đó là cái luật của người buôn bán. Tự nhiên lợi nhuận thì rồi càng cao. Đều nghĩ là người dân tham lam, họ buôn bán phải làm như vậy. Đó là kết quả tất yếu của cuộc sống cạnh tranh.

Về phía doanh nghiệp, khi không vay được tiền của ngân hàng, đồng nghĩa với sự sụp đổ, phải vay cào vay cầu. Đến đến một khi năng lực, chỉ còn một ôm đồm trên. Người cho vay, tuy là anh nhà giàu nhưng lại gom góp số tiền của mấy bác dân đen ba cọc ba đồng, tiết kiệm để công đồng nào gom vào đồng đó. Cho vay kiểu này gọi là "tín dụng đen", nhà nước không thu được đồng xu thu nào. Khi con nợ không cánh mà bay thì anh nhà giàu chết đói như T. H. H. i, anh nhà nghèo chết theo. Khi bị bắt, con nợ cháy túi, đi tù vài năm, tiền vốn mất. Cho nên bây giờ người dân bàn tán: "Đi đường nào cũng chết, chết có anh ăn hối lộ và gái điếm làm nghề không văn là sống khỏe".